

УДК 581.9:477(84+43)

Н.В. Рубановська, Л.Г. Любінська

ДОСЛІДЖЕННЯ РОДУ *ALLIUM* НА ТЕРИТОРІЇ ЗАХІДНОГО ПОДІЛЛЯ

Наведена географічна та геоботанічна характеристика Західного Поділля, яке знаходиться на території Хмельницької і Тернопільської областей України і входить до Тернопільського (Західноподільського) геоботанічного округу Подільсько-Середньопридніпровської геоботанічної підпровінції Східноєвропейської геоботанічної провінції Європейсько-Сибірської лісостепової геоботанічної області. Проаналізовано історію дослідження роду *Allium* на території Західного Поділля продовж XIX-XXI ст. Вказано основні напрямки вивчення роду в регіоні. Антропогенний вплив призвів до зміни стану оселищ та їх руйнування. Види роду *Allium* виявилися вразливими, тому потребують ретельного вивчення. Опрацьовано літературні джерела, гербарні збори та проведено натурне обстеження території.

Власними дослідженнями, які проводилися продовж 2006-20015 рр. встановлено, що на території Західного Поділля зростає 14 видів роду *Allium* (*A. angulosum*, *A. flavescens*, *A. obliquum*, *A. oleraceum*, *A. pervestitum*, *A. podolicum*, *A. scordoprassum*, *A. senescens* L. subsp. *montanum*, *A. sphaerocephalon*, *A. sphaeropodium*, *A. strictum*, *A. ursinum*, *A. vineale*, *A. waldsteinii*). Комплексне вивчення екоценотичних особливостей роду на території Західного Поділля нами проведено вперше. Метою дослідження є вивчення екотопологічної диференціації роду *Allium* в умовах Західного Поділля та приуроченість рідкісних видів до екоценофітонів. Виявлено, що види роду входять до шести екоценофітонів: *Calcepetrophyton*, *Steppophyton*, *Thamnophyton*, *Pratophyton*, *Antropogenophyton*, *Drytrophyton*. Найбільше (9) видів роду *Allium* поширені у *Calcepetrophyton*. Наведено соціологічний статус видів. Вказано, що п'ять видів внесені до Червоної книги України, а три види – регіонально рідкісні. Чотири види національного рівня поширені у кальцепетрофітному екоценофітоні та один вид зростає у *Drytrophyton*.

Серед регіонально рідкісних видів *Allium podolicum* трапляється у п'яти екоценофітонах окрім *Drytrophyton*, а два види (*A. sphaerocephalon*, *A. flavescens*) у двох екоценофітонах. Необхідно надати статус регіонально рідкісних видів *A. senescens* L. subsp. *montanum* Хмельницької обл., а *A. sphaerocephalon* - Тернопільської обл. Для всіх рідкісних видів потрібно забезпечити охорону оселищ.

Ключові слова: Рід *Allium*, Західне Поділля, історія досліджень, екотопологічна характеристика, екоценофітон, охорона, рідкісні види, Червона книга, регіональні списки.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій (із виокремленням раніше нерозв'язаної частини проблеми). Західне Поділля (ЗП) розташоване на території двох адміністративних областей: Хмельницької (в межах Городоцького, Чемеровецького, Кам'янець-Подільського районів) та Тернопільської – (Зборівського, Тернопільського, Козівського, Тербовлянського, Буцацького, Чортківського, Заліщицького, Борщівського і частково Гусятинського) [1]. За фізико-географічним районуванням ця територія відноситься до Східноєвропейської рівнини, зони широколистяних лісів, Західноукраїнського краю, Західноподільської височинної області. За «Геоботанічним районуванням Української РСР» [2] ЗП охоплює Тернопільський, Тербовлянсько-Копичинський, Буцацько-Борщівський та Тлумацько-

Заставнівський геоботанічні райони Тернопільського (Західноподільського) геоботанічного округу Подільсько-Середньопридніпровської геоботанічної підпровінції Східноєвропейської геоботанічної провінції Європейсько-Сибірської лісостепової геоботанічної області. Територія біля 80% розорана, а природна рослинність збереглася на незначних водних, прибережно-водних, лучних, лучно-степових, степових, лісових і кальцепетрофітних ділянках. Антропічний вплив призвів до зміни стану оселищ рослин та їх руйнування. Вразливими виявилися види роду *Allium*, переважна кількість яких включено до міжнародних списків, Червоної книги України (ЧКУ) [14] та до регіональних списків. Актуальним є питання вивчення роду *Allium* в умовах регіону та перспективи їх охорони.

Перші наукові відомості про зростання представників роду *Allium* на території Волино-Поділля наведені у роботі В. Г. Бессера [17]. Його праця стала першим науковим джерелом, у якому було наведено видовий склад флори Поділля та, зокрема, 19 видів роду *Allium*. Продовжили вивчення флори на території Поділля А. Л. Анджієвський [16], С. А. Рогович [13], І. Ф. Шмальгаузен [15], Х. Лентз [18], А. Реман [19], А. Сленьдзинський [20]. У їх працях вказуються такі види, як *A. flavescens*, *A. oleraceum*, *A. scordoprassum*, *A. senescens*, *A. ursinum*. На початку ХХ ст. окремі види роду наводяться у роботах Г. Запаловича [22] Й. Пачоського [12], С. Маковецького [9], В. Шафера, С. Кульчинського та Б. Павловського [210]. У повоєнні роки види роду згадують в своїх працях М. М. Круцкевич [6], Г. А. Кузнецова [7]. Комплексне вивчення роду *Allium* у флорі України проводила Т. Я. Омельчук-Мякушко. У своїй праці «Род Лук (*Allium*) во флорі України» автор для України наводить 44 види, з яких 12 поширені на території Західного Поділля [11]. *A. obliquum*, як нову флористичну знахідку на території Волино-Поділля, відкрили Я. П. Дідух, Р. В. Камелін, Г. С. Куковиця [3]. Аналізуючи флору Волино-Поділля та її генезис, Б. В. Заверуха [4] розглядає і рід *Allium*, визначає його роль у флорі Волино-Поділля. У кінці ХХ ст. видовий склад, дослідження рідкісних видів цього роду в межах Кам'янецького Придністров'я, стан їх популяцій, онтоморфогенез проводились Л. Г. Любінською [8]. Але комплексне вивчення екоценотичних особливостей роду на території Західного Поділля нами проведено вперше.

Метою статті є вивчення екотопологічної диференціації роду *Allium* в умовах Західного Поділля та приуроченість рідкісних видів до екоценофітонів.

Методика

Для вивчення роду *Allium* в умовах Західного Поділля нами простежено історичні аспекти його дослідження. Для цього використано аналіз літературних джерел і опрацьовано гербарні збори у колекціях Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (KW), Київського національного університету імені Тараса Шевченка (KWU), Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України (KWHN) Львівського національного університету імені Івана Франка (LW), Інституту екології Карпат НАН України (LWKS), Тернопільського національного педагогічного університету (TERN), НПП «Подільські Товтри» (PTR), Кам'янець-Подільського ботанічного саду (PDH), заповідника «Медобори» (MDNR). Дослідження проводилися продовж 2006-2015 рр. з використанням детально – маршрутного та напівстаціонарним і стаціонарним методами. Встановлювалось сучасне поширення видів, еколого–ценотичні умови місцезростань. Використано екотопологічну класифікацію В. В. Новосада [10].

Результати та їх обговорення

Види роду *Allium* L. можуть виступати екоценоелементами екоценофітонів та їх складових частин – екофітонів.

На Західному Поділлі найбільша кількість видів роду *Allium* L. входить до таких екоценофітонів як Calcepetrophyton (9 видів) та Steppophyton (7 видів). По шість видів входять до складу екоценофітонів Thamnophyton та Pratoephyton, п'ять видів характерні для Antropogenophyton, лише три види належать до екоценофітону Drymophyton.

Аналізуючи участь видів роду *Allium* L. Західного Поділля, як екоценоелементів у екофітонах встановлено, що до складу остепнених лук (Stpr) відносять *A. podolicum*, *A. scorodoprasum*, *A. sphaerocephalon*, *A. vineale* та *A. waldsteinii*. На заплавах луках (Inpr) Західного Поділля може виступати екоценоелементом *A. angulosum*.

Найбільша кількість видів роду (9) входять до екофітонів, що формують Calcepetrophyton. На скельних екофітонах (Rf) трапляються *A. podolicum*, *A. obliquum*, *A. senescens subsp. montanum* та *A. flavescens*. До складу екофітону кам'янисто-щебнистих ґрунтів (Psch) входять *A. pervestitum*, *A. obliquum*, *A. montanum*, *A. flavescens*, *A. podolicum*, *A. sphaerocephalon*, *A. sphaeropodium*, *A. waldsteinii*. Кальцепетрофітні степи (Pts) у своєму складі мають сім видів, що становить 50 % від загальної кількості видів на Західному Поділлі. На лучних степах (Prt) поширені *A. pervestitum*, *A. podolicum*, *A. waldsteinii*, *A. sphaerocephalon*.

До складу екофітону перелогів (Drl) в ходять *A. podolicum* та *A. waldsteinii*. Екофітон переміщених ґрунтів (Agr) включає *A. scorodoprasum* та *A. vineale*. Лише один вид (*A. podolicum*) входить до складу екофітону еродованих земель (Fpt). *A. flavescens*, *A. podolicum* та *A. waldsteinii* виявлені в екофітонах пасквальних збоїв (Psq), що є наслідком антропогенного впливу.

В дубово-грабових (QuCa,) та букових лісах (Fa) зростає *A. ursinum*, в байрачних лісах (Vldr) – *A. oleraceum*, хвойних (Pi) – *A. vineale*.

В екофітонах ксерофітних чагарників (Xrta) трапляються *A. waldsteinii*, *A. oleraceum*, *A. podolicum* та *A. sphaerocephalon*, маргінальних чагарників (Mgta) – *A. oleraceum*, *A. scorodoprasum* та *A. vineale*.

Варто вказати, що досліджені види охороняються як в регіоні дослідження так і на інших територіях [5] (табл.1).

Вважаємо за необхідне вказати, що *A. senescens* L. *subsp. montanum* необхідно включити до переліку регіонально рідкісних видів Хмельницької обл., а *A. sphaerocephalon* - до переліку регіонально рідкісних видів Тернопільської обл., оскільки кількість виявлених ценопопуляцій незначна і знаходиться переважно на заповіданих територіях НПП «Подільські Товтри» і НПП «Дністовський каньйон». Для всіх рідкісних видів потрібно забезпечити охорону оселищ.

Охорона видів роду *Allium*

Вид	ЧКУ	Регіональні переліки (Україна)	Червона книга країн інш.	Регіональні переліки (Росія)
<i>A. angulosum</i> L.	-	Зк., Зп.	Болгарія Литва	Респ. Комі, Івановська, Ленінградська, Костромська обл.
<i>A. flavescens</i> Besser	-	Зп., Ів-Ф., Сум., Терн., Хм., Хар.		Белгородська, Курська, Брянська, Омська, Пензинська, Тульська, Рязанська обл., Мордовська Респ, Респ.Башкотостан, Татарстан.
<i>A. obliquum</i> L.	+	Хм.		Респ.Башкотостан, Красноярский край, Томська, Челябінська, Самарська обл.
<i>A. oleraceum</i> L	-	-		Івановська, Вологодська, Курганська обл.
<i>A. pervestitum</i> Klok.	+	Хм., Дон., Терн., Зп., Крим.		
<i>A. podolicum</i> Blocki	-	Хм, Терн., Він., Дп., Волн., Зп., Ів.-Ф.		Курська ,Тульська обл.
<i>A. scordoprassum</i> L.,	-	-	Латвійська Респ., Респ.Беларусь	Пензська обл.
<i>A. senescens</i> L. subsp. <i>montanum</i> (Fr.) Holub	-	Терн.	Чеська Респ.	Пензська обл.
<i>A. sphaerocephalon</i> L.	-	Хм., Сум.		Пензська обл., Тамбовська обл., Калмицька Респ.
<i>A. sphaeropodium</i> Klok	+	Дон., Мк., Хер., Од., Сум., Хм., Вн., Чк., Кд.	-	-
<i>A. strictum</i> Schrad.	+	Хм., Терн., Лв.	Польща, Чехія	Респ.Карелія , Рязанська обл., Ханті-Мансійський АО
<i>A. ursinum</i> L.	+	Од., Хм., Вол., Терн., Рівн., Жит., Київ., Чн., Чк., Він., Лв., Кд., Пл., Хар., Сум.	Естонія, Латвія, Литва, Білорусь	Курська, Брянська, Ленінградська, Псковська , Смоленська, Московська, Липецька, Ставропольський край
<i>A. vineale</i> L.		-	Чехія, Естонія, Литва	Калінінградська
<i>A. waldsteinii</i> Don.		Вол., Жит.		Астраханська обл., Респ. Марий Ел

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Аналізуючи участь видів роду *Allium* L. як екоценоелементів у екофітонах на Західному Поділлі встановлено, що *A. angulosum* та *A. strictum* входять лише до одного екофітону, до найбільшої кількості екофітонів належать *A. podolicum* (9) та *A. waldsteinii* (8). Такі види як *A. flavescens* та *A. sphaerocephalon* входять до складу п'яти екофітонів, *A. scorodoprasmum*, *A. vineale* та *A. senescens* L. *subsp. montanum* – до складу чотирьох екофітонів. *A. obliquum*, *A. oleraceum* та *A. pervestitum* належать до трьох екофітонів, *A. sphaeropodium* та *A. ursinum* – до двох екофітонів.

На території Західного Поділля рідкісні види найбільше представлені у наступних екофітонах : Calcepetrophyton (4 – види з ЧКУ, 3 – регіонально рідкісні), Drymophyton - один вид з ЧКУ, Thamnophyton і Antropogenophyton - по два регіонально рідкісних види, а Stepprophyton та Pratoephyton – по одному.

У подальшому важливим є дослідження стану ценопопуляцій кожного екоценофітону і розробки напрямків їх збереження.

Література

1. Географічна енциклопедія України. – К. : Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1993. Т.3. – 480 с.
2. Географічне районування Української РСР / Під. ред. А.І. Барбарича. К. : Наук. думка, 1977. – 304 с.
3. Дидух Я.П. *Allium obliquum* (Alliaceae)- новый вид для флоры Украины / Дидух Я.П., Камелин Р.В., Куковица Г.С. // Ботан. журн., –1982, –67, № 4, –с. 547–549.
4. Заверуха Б.В. Флора Волино-Поділля та її генезис / Б.В. Заверуха– К.: Наук. думка. 1985. – 192 с.
5. Красные Книги - Плантариум . – [Електронне джерело]. – Спосіб доступу www.plantarium.ru/page/redbooks.html.
6. Круцкевич М.М. Рослинність безлісних схилів Подільських товтр / М.М. Круцкевич // Матеріали наукової конференції по вивченню продуктивних сил Поділля. – Львів: Вид-во унів-ту. –1967. – Вип. 2. – С. 13-18.
7. Кузнецова Г.А. Флора и растительность Среднего Приднестровья и возможности использования их в народном хозяйстве / Г.А. Кузнецова. –Автореф. дис... канд. биол. наук – К. – 1954. – 25 с.
8. Любінська Л.Г. НПП Подільські Товтри / Л.Г. Любінська // Фіторізноманіття заповідників і національних природних парків України . – Ч.2. Національні природні парки / під ред. В.А. Оніщенко і Т.Л. Андрієнко. – Київ, 2012. – 580 с.
9. Маковецький С. Список растений Подольской губернии дикорастущих и некоторых одичавших / С. Маковецький // Зап. общ-ва Подольских естествоиспытателей и любителей природы. – 1913. – Т. II. – С. 53-122.
10. Новосад В.В. Флора Керченско-Таманского региона / Валерий Васильевич Новосад. – Киев: Наук. думка, 1992. – 278 с.
11. Омельчк-Мякушко Т.Я. Род лук – *Allium* / Т.Я. Омельчк-Мякушко // Флора европейской части СССР. – Л., 1979. – Т. 4. – С. 261-275.
12. Пачоский И. К. Основные черты развития флоры Юго-западной России // Зап. Новорос. общ-ва естествоиспытателей. – Херсон. – 1910. – С. 34-43.
13. Рогович А.С. Обзорение семенных и высших споровых растений, входящих в состав флоры губерний Киевского учебного округа : Волынской, Подольской, Киевской, Черниговской и Полтавской / А. С. Рогович. – К.: Киев. ун-т, 1869. – 308 с.
14. Червона книга України. Рослинний світ/ за ред. Я.П. Дідуха. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009.– 900 с.
15. Шмальгаузен И.Ф. Флора юго-западной России, т. е. губерний : Киевской, Волынской, Подольской, Полтавской, Черниговской и смежных местностей / И. Ф. Шмальгаузен. – К. : Киевск. ун-т, 1886. – 783 с.
16. Andrzejowski A. Rys botaniczny krain zwiedzonych w podrozach miendzy Bohem a Dniestrem od Zbrucz az do morza Czarnego odbytych w latach 1814, 1816, 1822 / A. Andrzejowski. – Wilno, 1823.
17. Besser V.S. Enumeratio plantarum hucusque in Volhynia, Podolia, gub. Kiivianski, Bessarabia, cis Tyraica et circa Odessam collectorum, simul observationibus in primitias florum Galicie Austriaceae. / V.S. Besser. – Vilnae, 1822. – 111p.
18. Lentz H. Wykaz roślin jawnopłciowych, z okolic Niwry w powiecie Borszczowskim (dalszy ciąg) / H. Lentz // Spraw. Kom. Fiziogr, 1880. – Т. 15. – S. 206-219.

19. Rehman A. Przegląd roślin zebranych w obwodach Tarnopolskim i Czortkowskim w roku 1873 / A. Rehman // Spraw. Kom. Fiziogr., 1873. – T. 8. – S. 70-98.
20. Śleńdziński A.J. Rośliny z okolicy Podola pomiędzy dolnym Zbruczem, Dniestrem, a dolnym Seretem / A.J. Śleńdziński // Spraw. Kom. Fiziogr, 1876. – T. 11. – S. 155-197.
21. Szafer W. Rosliny Polskie / Szafer W., Kulczynski S., Pawlowski B. – Iwów-Warszawa: Książnica –Atlas, 1924. – 736 s.
22. Zapałowicz H. Krytyczny przegląd roślinności Galicji. Conspectus florum Galicie criticus / H. Zapałowicz.– Kraków, 1906-1911. – T.1-3.

References

1. Geographical Encyclopedia of Ukraine.(1993). Kyiv: Ukrainka encyklopedia im. M.P. Bazhana (Ukrainian Encyclopedia them. M.P. Bazhan), 3, 480. (in. Ukr.)
2. The geographical regionalization Ukrainian SSR / Sub. Ed. A.I. Barbarić. (1977). - Kyiv: Naukova dumka, 304. (in. Ukr.)
3. Dyduh Y.P., Kamelyn R.V. & Kukovytsa G.S. (1982). *Allium obliquum* (Alliaceae) - new species for flora of Ukraine. Ukr.Bot. Zh. (Ukrainian Botanical Journal), 67, 4, 547-549 (in. Ukr.)
4. Zaveruha BV Flora Volyn-Podillya and its genesis. (1985). Kyiv: Naukova dumka, 192. (in. Ukr.)
5. Red Data Books - Plantarium. [Electronic source]. - Accessed mode : www. plantarium. ru /page/redbooks.htm. (in Rus.)
6. Krutskovich M.M. (1967).Vegetation treeless slopes of Podilski Tovtry. Proceedings of the Conference on the Study of Productive Forces of Podillya. Lviv: : Publishing of univ-ty, 2., 13-18. (in. Ukr.)
7. Kuznetsova G.A. (1954). The flora and vegetation of the Middle Pre-Dnister and the possibility of their use in the economy. Avtoref. dis ... cand. biol. sciences. -Kiyev,25.(in Rus.)
8. Lyubinska L.G. (2012). NPP Podolski Tovtry. Phytodiversity reserves and national parks of Ukraine. - Part 2. National parks. In VA Onishchenko and TL Andriyenko (Ed.), Kyiv, 580. (in. Ukr.)
9. Makovetsky S. (1913). List of plants of Podolia some wild and feral. Zap. obzch. estestvoisputateley and lyubiteli prirodi (Note of Podolski scientists and nature lovers), 2, 53-122. (in Rus.)
10. Novosad V.V. (1992). Flora Kerch-Taman region Kiev: Naukova dumka, 278. (in Rus.)
11. Omelchik- Myakushko T.Ya. (1979). Rhode onion - *Allium*. Flora of the European part of the USSR, Leningrad, 4, 261-275. (in Rus.)
12. Pachosky I.K. (1910). The main features of the flora of South-western Russia. Zap. Novoros. obzch. estestvoisputateley (Note of Novorussia society of naturalist), Kherson, 34-43. (in Rus.)
13. Rogovic A.S. (1869). Review of the higher seed and spore plants belonging to the flora of the provinces of Kiev school district: Volyn, Podolia, Kiev, Chernigov and Poltava. Kyiv: Kyiv University Press, 308. (in Rus.)
14. Red Book of Ukraine. Flora. (2009). In Ya.P.Didukh(Ed.).Kyiv: Hlobalkonsaltny,900. (in. Ukr.)
15. Shmal'gauzen I.F. (1886). Flora southwestern Russia, t. E. Regions: Kyiv, Volyn, Podolsk, Poltava, Chernihiv and adjacent areas. - Kyiv:Kiev. University Press,783. (in Rus.)
16. Andrzejowski A. (1823). Description of botanical lands deceived into traveling Between the Bug and Dnestr of Zbrucz and on to the Black Sea held in the years 1814, 1816, 1822. Vilnius. (in Pol.)
17. Besser V.S. (1822). Enumeratio plantarum hucusque in Volhynia, Podolia, gub. Kiivianski, Bessarabia, cis Tyrcaia et circa Odessam collectorum, simul observationibus in primitias florum Galicie Austriaceae. Vilnae,111. (in Latin).
18. Lentz H. (1880). List of plants overtly sexual in the vicinity Niwry in the district Borszczowski (continued) Affairs. Comm. Fiziogr, 15, 206-219 (in Pol.)
19. Rehman A. (1873). Overview of plants collected in Ternopil oblasts and Czortkowskim in 1873 / A. Rehman // Affairs. Comm. Fiziogr., 8, 70-98. (in Pol.)
20. Slendzinski AJ (1876). Plants with Podola area between the lower Zbrucz, Dniester and lower Siret. Affairs. Comm. Fiziogr., 11, 155-197. (in Pol.)
21. Szafer W., Kulczyński S., Pawlowski B. (1924). Polish plants. Lvov-Warsaw: library -Atlas, 736. (in Pol.)
22. Zapałowicz H. (1906). Critical przegląd vegetation Galicia. Conspectus Florae Galicie Criticus. Krakow, 1911, 1-3. (in Pol.)

Summary. Rubanovska N.V., Lyubinska L.G. Research of family *Allium* is on territory of Western Podilia.

Introduction. The human impact in Western Podillya led to the changes in the state of plant habitats and their destruction. The species of the genus *Allium*, an overwhelming number of which are included in the list of international protection of rare species, the Red Book of Ukraine (RBU) and

regional red lists, turned to be the most vulnerable. The study of the genus *Allium* in conditions of the region and the prospects for their protection is relevant today.

Purpose: the study of ekotopological differentiation of genus *Allium* in Western Podillya and the affinity of rare species to ekotsenofitons.

Methods. To study the genus *Allium* in Western Podillya we traced the historical aspects of its research. The analysis of literature and processed herbarium collections from scientific and educational institutions of Ukraine were made for this purpose. The research was conducted during 2006-2015, using details - route and semi-stationary and stationary methods. It established the modern distribution of species, ecological-coenotic conditions of habitats. The ekotopological classification of VV Novosad was used.

Results. It was established that in Western Podillya there grow 14 species of the genus *Allium* (*A. angulosum*, *A. flavescens*, *A. obliquum*, *A. oleraceum*, *A. pervestitum*, *A. podolicum*, *A. scorodoprasum*, *A. senescens* L. subsp. *montanum*, *A. sphaerocephalon*, *A. sphaeropodum*, *A. strictum*, *A. ursinum*, *A. vineale*, *A. waldsteinii*). The species of genus form six kinds of ekotsenofitons: Calcepetrophyton, Steppophyton, Thamnophyton, Pratophyton, Antropogenophyton, Drymophyton. The largest part (9) species of the genus *Allium* are common in Calcepetrophyton. The zoological status of species is given. It was indicated that five species were included in the Red Book of Ukraine, and three types - regionally rare. Four types of national-level are common in kaltsepetrofytic ekotsenofiton and one species grow Drymophyton. Among the regionally rare species *Allium podolicum* is present in five ekotsenofitons except Drymophyton, and two species (*A. sphaerocephalon*, *A. flavescens*) are in two ekotsenofitons. The status of regionally rare species must be given to *A. senescens*, L. subsp. *montanum* in Khmelnytsky region., and *A. sphaerocephalon* in Ternopil region. For all rare species the protection of their habitats should be provided.

Originality. The comprehensive study of ekocoenotic features of the genus in Western Podillya was held for the first time.

Conclusion. Analyzing the participation of species of the genus *Allium* L. as ekocenic elements in ekofitons of Western Podillya it was found that *A. angulosum* and *A. strictum* belong to one ekofiton, *A. podolicum* (9) and *A. waldsteinii* (8) belong to the largest number of ekofitons. Such species as *A. flavescens* and *A. sphaerocephalon* belong to five ekofitons, *A. scorodoprasum*, *A. vineale*, *A. vineale* and *A. senescens* L. subsp. *montanum* - to four ekofitons. *A. obliquum*, *A. oleraceum* and *A. pervestitum* belong to three ekofitons, *A. sphaeropodum* and *A. ursinum* - to two ekofitons. In Western Podillya the rare species are mostly represented in the following ekofitons: Calcepetrophyton (4 - species from the RBU, 3 - regionally rare), Drymophyton - one type from RBU, Thamnophyton and Antropogenophyton - two regionally rare species, and Steppophyton and Pratophyton - one.

Key words: the genus *Allium*, Western skirts, history research, eco topological characteristics ekotsenofiton, protection, rare, Red Book, regional lists

Кам'янець-Подільський, національний університет імені Івана Огієнка

Одержано редакцією 12.10.2015
Прийнято до публікації 29.10.2015